

Ambitienota, inspiratie voor het Vlaamse en het lokale beleid

“Versterken van kinderen en jongeren die opgroeien in kansarmoede”

Empoweren en versterken van kansarme kinderen en jongeren is een krachtige hefboom om kansarmoede te bestrijden. Heel wat organisaties zetten zich reeds jaren in voor gelijke onderwijskansen en een kansrijke toekomst voor élk kind.

In 2022 was er in Vlaanderen een verhoogd armoederisico bij 7% van de kinderen onder de 18 jaar. Dat wil zeggen dat zo'n 130.000 kinderen al van in de wieg minder kansen krijgen (bronnen: Agentschap Opgroeien - Kinderarmoedefonds). Deze kinderen ervaren meer obstakels tijdens hun schoolloopbaan, vaak met schooluitval tot gevolg. In het schooljaar 2021-2022 verlieten gemiddeld 1 op de 7 jongeren het secundair onderwijs zonder voldoende kwalificaties (bron: Onderwijs Vlaanderen). Dat zijn meer dan 8500 kinderen elk jaar. Deze jongeren hebben 60% kans op werkloosheid gedurende hun actieve beroepsleeftijd, wat leidt tot een directe maatschappelijke kost van €1.000.000 per persoon (bron: Armen tekort).

Het Europese streefdoel voor 2030 is dat 90% van de 20 tot 24-jarigen een hoger secundair onderwijs kwalificatie behaalt. Om schooluitval preventief aan te pakken wordt ingrijpen op een veel vroeger moment vaak gezien als een remedie (bron: Onderwijs Vlaanderen). Middenveldorganisaties bieden al jarenlang een heldere en impactvolle aanpak die nauw aansluit bij de reële noden van kinderen en jongeren die opgroeien in een kansarme situatie. Deze organisaties voorzien in een geïntegreerd aanbod (onderwijs-welzijn), dat niet ingevuld wordt op een andere manier.

We doen dit door:

- Studietoelating en begeleiding in de schoolloopbaan.
- Brede ontwikkelingskansen te creëren via opvoedingsondersteuning, vrijetijdsparticipatie en het stimuleren van de Nederlandse taal.
- Op maat te werken in de context van deze kinderen en het gezin te empoweren.
- Expertise op te bouwen en te delen rond de aanpak van kansarmoede, gestoeld op de concrete praktijk.

We vragen een duidelijk beleidskader

Onze werkingen bevinden zich op het kruispunt van verschillende Vlaamse beleidsbevoegdheden. We zijn namelijk actief op de beleidsdomeinen onderwijs, welzijn en jeugd. Hierdoor missen we een duidelijk beleidskader en vallen wij uit de boot voor subsidiëring van ons basiswerk bij alle beleidsdomeinen.

Structurele middelen zijn niet toegankelijk en projectoproepen zijn schaars. Nochtans leveren wij een onmiskenbare bijdrage in het verminderen van de kansenkloof. Wij ondersteunen en begeleiden kinderen en jongeren in hun schoolloopbaan en bevorderen hun welzijn en brede ontwikkeling. We dragen ertoe bij dat zij erin slagen wél een diploma of de nodige vaardigheden te verwerven die hen later perspectief geven op waardig werk, maatschappelijke participatie en een uitweg uit de armoede.

Daarom pleiten we voor:

- 1 Een **structurele erkenning en financiering van deze organisaties** door het opnemen van een **specifieke vermelding** in artikel 4 van het **armoededecreet** van 2003. De huidige omschrijving van art. 4, 4° *'de ondersteuning van de participatie van de doelgroepen'* schept de mogelijkheid om deze organisaties te erkennen en te ondersteunen. Door de organisaties in het decreet verder te beperken tot *'verenigingen waar armen het woord nemen'*, worden dienstverlenende organisaties aan deze doelgroep de facto uitgesloten. Nochtans maken deze organisaties een tastbaar verschil.
- 2 Een apart **decreet Kinderarmoede**, indien een aanpassing van het armoededecreet niet mogelijk blijkt, dat de doelgroepen en de ondersteuning van kwetsbare kinderen, jongeren en hun context beschrijven en regelt. Ook hier moet aandacht zijn voor zowel een concreet aanbod van individuele ondersteuning en begeleiding als de kennisdeling naar het ruime werkveld. Omdat de focus in de ondersteuning zowel op onderwijs als welzijn ligt, stellen we voor dat het initiatief bij voorkeur vanuit een samenwerking tussen beide beleidsdomeinen wordt genomen.
- 3 Een kader waarin deze middenveldorganisaties bijdragen aan de professionalisering van huidige en toekomstige ondersteuners die met armoede in aanraking komen - zoals toekomstige leerkrachten, maatschappelijk werkers en andere professionals - en waarbij ook vrijwilligers maximaal ondersteund worden in het werken aan sociale cohesie.

We hopen

Op lokaal vlak hopen we oprecht dat het engagement door verschillende beleidsmakers uitgesproken, een structurele en financiële verankering krijgt in de beleidsplannen 2025-2030, zodat onze werkingen gecontinueerd kunnen worden.

Armoedebestrijding staat hoog op de agenda van de verschillende overheden. En zeker kinderarmoede krijgt veel aandacht. Op federaal niveau werd begin 2023 het 4de federaal plan tegen armoede en ongelijkheid goedgekeurd.

<https://www.mi-is.be/nl/themas/bestrijding-van-armoede/instrumenten-ter-bestrijding-van-armoede/het-federaal-plan->

Op Vlaams niveau is er het Vlaams Actieplan armoedebestrijding 2020-2024, dat regelmatig geactualiseerd wordt. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/39388>

Op Europees niveau zijn er tal van initiatieven die pleiten voor meer sociale rechtvaardigheid en in het bijzonder het bestrijden van kinderarmoede, één van de belangrijke thema's die België tijdens het EU-voorzitterschap in 2024 behandelt.